

Nr 580.

Av herr **Gustafson** i Dädesjö m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 97, angående anslag till Jordbrukarungdomens förbund för budgetåret 1954/55 m.m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 97 till årets riksdag föreslår statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet en genomgripande organisatorisk omläggning av den statsunderstödda klubbverksamheten på jordbrukets och skogsbrukets område. Förslaget innebär att JUF:s huvudmannaskap för den lokala klubbverksamheten kommer att ersättas med lokala klubb nämnder inom varje hushållningssällskaps verksamhetsområde. Dessa lokala nämnder skall enligt departementschefens förslag sammansättas av två representanter utsedda av hushållningssällskapets förvaltningsutskott, en från vederbörande skogsvårdsstyrelse samt minst två representanter från de ungdomsorganisationer, vilka bedriver klubbverksamhet inom området. Departementschefen förutsätter att dessa nämnder i vissa fall skall bestå av inte mindre än nio ledamöter.

I fråga om den centrala ledningen föreslås i propositionen att de administrativa uppgifterna i princip bör anförtros åt lantbruksstyrelsen. Då det gäller rent skogliga uppgifter, skall det dock ankomma på skogsstyrelsen att handlägga dessa. Vid sidan av dessa styrelser föreslår departementschefen att det skall inrättas en central rådgivande nämnd. Ledamöterna i denna nämnd skall utses av Kungl. Maj:t, men departementschefen förutskickar att i densamma bör — utöver representanter för de båda styrelserna — ingå företrädare för Hushållningssällskapens förbund, JUF och de övriga ungdomsorganisationer, vilka bedriver en mera omfattande verksamhet på jordbrukets och skogsbrukets område.

Undertecknade motionärer anser sig icke kunna tillstyrka den föreslagna omorganisationen. Vi vill erinra om att frågan om klubbverksamhetens ledning vid upprepade tillfällen varit föremål för överväganden utan att någon enighet kunnat skapas om nya former. Förhållandet belyses särskilt i de delade meningar, som redovisas i lantungdomskommitténs betänkande (SOU 1949:59).

Enligt vår uppfattning har icke heller i den föreliggande propositionen presenterats några tillräckligt vägande argument för den nu föreslagna organisatoriska förändringen. Så långt vi har kunnat finna, har JUF som huvudman för verksamheten under ett 25-tal år skött arbetet på ett före-

dömligt sätt och väl lyckats med uppgiften att engagera frivilliga krafter i arbetet. Uppskattningen av JUF:s verksamhet återspeglas inte minst i det ekonomiska stöd som förbundet lyckats utverka av kommuner, landsting och enskilda.

Det förhållandet, att också andra ungdomsorganisationer börjat bedriva klubbverksamhet av förut angivet slag, har icke rubbat JUF:s centrala och vägledande roll i detta arbete. I de distrikt där JUF är svagt representerat, har man lokalt skapat frivilliga samarbetsorgan — en anordning varigenom intresset för verksamheten inom andra organisationer än JUF kunnat stimuleras och utvecklas.

Vi har svårt att tänka oss, att de frivilliga krafter som mobiliserats genom JUF på samma sätt skulle komma till uttryck, om den av Kungl. Maj:t föreslagna omorganisationen genomföres. Denna innebär nämligen att de frivilliga organisationernas huvudansvar för verksamheten kopplas av och ersätts med statliga ämbetsverk och centralt och distriktsmässigt tillsatta nämnder. Övervägande skäl talar enligt vår mening för att under sådana omständigheter kommer både de personliga insatserna från frivilliga krafter och icke minst det ekonomiska stödet från enskilt håll att starkt minska, vilket inte kan vara ett intresse för statsmakterna. Det ter sig inte heller tilltalande att staten genom sina åtgärder skall rycka undan en väsentlig del av förutsättningarna för en gammal ideell organisations betydelsefulla verksamhet.

Den av departementschefen föreslagna organisationen förefaller otymplig och rymmande väsentliga risker för en byråkratisk utveckling. En lokal nämnd med i undantagsfall upp till nio ledamöter, där huvudansvaret för verksamheten inte är förankrat hos någon bestämd organisation, torde komma att bli ganska löslig och leda till att ansvaret för verksamhetens praktiska utformning alltmer vältras över på de anställda funktionärerna. Den centrala ledningen med två ämbetsverk inkopplade tillsammans med en rådgivande nämnd torde också komma att bli en svårhanterlig apparat. I stället bör det ankomma på dessa ämbetsverk att utfärda nödiga anvisningar för verksamheten.

De ovan anförda omständigheterna gör, att vi i närvarande läge anser att den av Kungl. Maj:t föreslagna omorganisationen inte bör genomföras. Det bör enligt vår mening alltjämt liksom hittills anförtros åt JUF att vara huvudman för ifrågakvarande verksamhet på i huvudsak oförändrade villkor. JUF bör lokalt ha goda möjligheter att rationellt utnyttja den arbetskraft, som genom statens och enskilda prestationer kan ställas till förfogande. Vi förutsätter därvid att de tillgängliga medlen disponeras så, att berättligt utrymme för verksamhet skapas också i områden där JUF inte har någon starkare lokal förankring. Här föreliggande problem bör smidigt kunna lösas genom samråd mellan JUF och tillsyningsmyndigheterna: lantbruksstyrelsen och skogsstyrelsen. Genom en sådan praktisk lösning torde

också jordbruksministerns beaktansvärda intresse för att rättvisa skall visas mot alla ungdomsorganisationer, vilka bedriver verksamhet på de i propositionen berörda områdena, bli tillgodosett.

Beträffande medelsanvisningen föreslår vi i konsekvens med vad ovan anförts, att till bidrag för verksamheten ställes ett anslag å 310 000 kronor till huvudmannens förfogande, av vilket belopp 42 500 skall användas för särskild ungdomsverksamhet på skogsbrukets område.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag beträffande organisationen

att Jordbrukarungdomens förbund även i fortsättningen skall vara huvudman för den i Kungl. Maj:ts proposition angivna verksamheten;

att det må ankomma på lantbruksstyrelsen och i förekommande fall på skogsstyrelsen att utfärda anvisningar för verksamhetens bedrivande och utöva nödig kontroll av denna; samt

att bidrag till Jordbrukarungdomens förbund för budgetåret 1954/55 anvisas ett anslag av 310 000 kronor.

Stockholm den 17 mars 1954.

Hjalmar Gustafson
i Dädesjö.

Ivar Jansson
i Kalix.

Einar Andersson
i Hyssna.

P. L. Orgård